

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ JEAN RAMEAU

ΤΟ ΑΡΝΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Στην έξοχή, το φαγολότι είνε η μόνη απόλαυση τόν φτωχόν. Όλες η χωριές πανηγυρίζοντα εκεί με πλούσιο φαγολότι, και οι γέροι μετρούν τις ώρες τις ανανήσεις της νεότητος των σύμφωνα με τόν αριθμό τών γλεντιών που έκαναν.

Από της απόψεως αυτής ο Φραγκίσκος Πιέ, νεαρός καλλιεργητής εικοσιπέντε χρόνων, δέν ήταν καθόλου εντυχιωμένος. Δέν είχε μείνει παρά μια ή δύο φορές στη ζωή του και γι' αυτό η κοπέλλες του τάπου του δέν τόν εκτιμούσαν καθόλου.

Μιά Κυριακή της Άστοχιάς, καθώς ο Φραγκίσκος, βόσκοντας τα βόδια του στον κάμπο, αναλογιζόταν επί ώρα την περασμένη ζωή του, σκέφτηκε άσφαιρα να κάνει κάτι σπουδαίο για να συγκινήση την καρδιά καμμιάς αισθηματικής χωριατοπούλας, και είπε :

— Θα μείθσω την Κυριακή του Πάσχα !
Μά τού να μείθσω, δέν ήταν άρεστό για να Ξαφιάση τους αγχωμένους του, και ο νέος χωρικός επρόθεσε :

— Πριν μείθσω, θα φάω ένα άλοκληρο αρνί όλομόναχο στο πανδοχείο του χωριού...

Αυστηρώς τ' άρνιά ποτιούνται πολύ άκριβά και σ' αυτή την έξοχη άκρια. Στοιχίζουν έκαιτον πενήτα και διακόσια φράγκα το ένα, όταν είνε λίγο παλαιά. Διακόσια φράγκα ! Έπρεπε να δουλεύη δεκα μέρες ο φτωχός ο Φραγκίσκος για να μαζέψη αυτό το ποσό... Και σκέφτηκε :

— Θ' αγοράσω ένα άρνι πολύ μικρό για καμμιά πενήταριά φράγκα. Θα το θρέψω μονάχος μου με γάλα της άγγελάδας και θα τού δίνω τριμπερό χορταράκι...

Έτσι, ως το Πάσχα, θα παζηνή. Και, αφού έκανε αυτές τις σκέψεις, τράβηξε κατ' ευσθία για τού σπίτι ενός τσοπάνη, για ν' αγοράση άμεισος τ' άρνι του...

Έβρινε μερικά λεπτά στο σπίτι του βοσκού. Δέν βρήκε εκεί παρά μια κοπέλλα που την έλεγαν Άσπροϋλα, η όποια τραγουδούσε την ώρα εκείνη μοναχή της.

Ο Φραγκίσκος της ζήτησε συγγνώμη που τη διέκοψε, έβγαλε μ' ευγένεια τού κασέτου του και της έζηγησε τού σκολό της έπισκέψεώς του, με λίγα εμπιστευτικά λόγια, που έκαναν πολλές φορές την κοπέλλα να χαμογελάση.

— Θέλεις ν' αγοράσης έν' άρνι όχτώ ημερών; είπε η κοπέλλα. Έλα στη στάνη μαζί μου και εκεί τού διαλέγεις μόνος σου.

Ο Φραγκίσκος άκολουθήσε την Άσπροϋλα και σ' όλο τού δρόμο έβρινε καταγρητεμένος μαζί της, βλέποντάς την όμορφη, στοργική και τριανταφυλλένια. Ένοιωσε μάλιστα πως, άν την είχε πάρτα κοντά του, τού χαμόγελο δέν θα έλειπε ποτέ από τού χέλι του.

Η στάνη ανίδινη μιά θεμαή μισροδιά από τού γάλα και τού ζώα. Μόλις ο Φραγκίσκος μπήκε μέσα, η Άσπροϋλα άνοιξε ένα παράθυρο για να μπη τού φως, έντο τα πρόβατα άρχισαν να βελάζουν παραπονετικά.

— Δές, Φραγκίσκο, τού είπε. Θέλεις αυτό έδω, αυτό εκεί, η κάνενα άλλο; ...

Και η Άσπροϋλα τού παρουσίαζε τ' άρνιά, όμορφα άρνάκια που έτρεμαν με τού μάτια φοβισμένα. Ήσαν ανάμεσα σ' αυτά άρνάκια άσπρα, άρνάκια με ροδες, άρνάκια κατάμαυρα. Και όλα τους φαινότανσαν σαν να μιλούσαν κατ' ευσθία στην καρδιά με τις τριμπερές

τους φωνές που ήσαν πιο συγκινητικές κι' από τις φωνές τών παιδιών...

Ο Φραγκίσκος θα τού ήθελε όλα, όλα... Τη φραζούλευε κι' έχωνε τού δάχτυλά του μέσ' στο μαλλί τους, κοιθώντας τού τριμοϋλισμά τους... Και τού χέλι του χαμογελούσαν σ' άνάγια, σαν να είχε καταλάβει την καρδιά του μιά άκαιτανήτη σημασία γι' αυτά.

Μά έπρεπε να τελειώνη, και είπε, διαλέγοντας έν' άσπρο άρνάκι που στομαγοφούζε γύρω από τή μητέρα του :

— Παιγνώ αυτό έδω ! Πόσο στοιχίζει;

Η Άσπροϋλα άπλωσε τού χέρι της στο άρνι, τού σήκωσε ψηλά σαν να τού ζούγχε, και είπε :

— Έξητα φράγκα.

Δέν κάνει τριανταλέντι;

— Άδύνατον !

ΜΕΤΑ ΙΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Σαράντι; Όχι... Όχι... Έλα... άμψη τού σαφαναλέντε...

— Πενήντα σοϋ τού άρνι... Αύτη είνε η τελευταία τιμή...

Η Άσπροϋλα είχε δύο χέρια τριμπερά, κατάλευκα, που ισοδοκούσαν σαν γλαδιά πορτοκαλιάς, καθώς άφαιρνε κοντά στο πρόσωπο τού νέου. Βλέποντάς τα ο Φραγκίσκος κοκκίνισε και τού βλέμαρ του άρχισαν ν' άνοιγοκλίνουν. Τού αιμα του ανέλασοφούσε γρήγορα μέσα στις φλέβες του και, με άγνωστο σ' αυτόν θάρρος, σαν κάποιος άλλος να μιλούσε τού στόμα του, τούμισε και είπε :

— Άμψη μου τού άρνι αυτό για σαφαναλέντε φράγκα, Άσπροϋλα και θάρθης να τού φάς μαζί μου την Κυριακή του Πάσχα...

Η Άσπροϋλα δέχτηκε την τιμή αυτή και τού άπάντησε κοκκινίζοντας με τή σειρά της :

— Μά την πιστι μου, θάρθθ, Φραγκίσκο...

Τότε τού παλληκάρη, κατενδοιασμένο, πήρε τού άρνι από τού πόδια, τού πέρασε γύρω στο λαμό του, όποιος φορούσ' η Παριζιάνας τις γούνες τους, κι' έφυγε γρήγορα γρήγορα, χαμογελώντας στο δρόμο του, ένω τού άρνάκι εδέλαζε παραπονετικά και σμάδαζε και μετάιδε στο λαμό του τις μαζαρές ανατριχίλες τού μικρού θεμιού του σώματος...

***

Ο Φραγκίσκος περιποιόταν όσο μπορούσε τού άρνι του. Τού άγόραζε πενήτα λεπτά γάλα κάθε μέρα, τού έδινε να πινη νερό ζεστό, άνακατεμένο μ' άλευρι και να τρώη τριμπερές οίζες που τις μάθευε επί

τηδες στα λειβάδια και στους φράγες. Έπρεπε να γίνη παχύ, πολύ παχύ ! σκεφτόταν ο Φραγκίσκος. Έπρεπε η Άσπροϋλα να τού βθή νόστιμη την Κυριακή του Πάσχα...

Και, καθώς έκανε τις σκέψεις αυτές, τού μάτια του Ξανθόβλεπαν τού άσπρα μπράτσα, τού μαγικά μπράτσα της χωριέζης.

Τού άρνι μεγάλωνε και λάχανε όλοένα, γιατί ήξερε ο Φραγκίσκος να τού φροντίζη. Έξ άλλου πήγαινε συχνά στη στάνη για να συμβουλευτείται σχετικά την Άσπροϋλα. Και η Άσπροϋλα τού έδινε διάφορες συνταγές, τού μάθαινε μουσικούς τρόπους, για να παζαηνή τού άρνι που θα τού έτρωγαν οι δύο τού την Κυριακή του Πάσχα... Και ο Φραγκίσκος άκολουθούσε τις συμβουλές της μ' ένθουσιασμό. Σχεχούσε μάλιστα συχνά τις λεπτομέρειές τους και τότε Ξαναπαίγαινε κοντά

— Ουκ εστιν οδε!...

στην κοπέλλα για να του τις ξαναπή, και τα μπράτσα της του φαινόταναν διαρκώς πιο στρογγυλά, διαρκώς πιο λευκά, και σκεφτόταν ότι, αν είχε ποτέ την ευτυχία ν' αγγίξει, έστω και με την άρχη των διαχτύλων του, λίγη απ' αυτή την πάλλευκη σάρκα που έβγαζε κάτω από τα μαγιάκια της 'Ασπρούλας, θα φλογίζονταν άμέσως δολιχίως...

Καί, αγιά-αγιά, έλεγε μέσα του :
— "Ίσως γίνει κα' αυτό την Κυριακή του Πάσχα, αν το άρνι είνε καλό και άωοφορα μαγειρεμένο..."

Γινόταν πολύ χαριτωμένο αυτό το άρνι, τόσο χαριτωμένο, που ό Φραγκίσκος έννοιωσε την ανάγκη να το βγάλη 'Ασπρούλη... Καί ό 'Ασπρούλης έμαθε γρήγορα τ' όνομά του... "Όταν ό κύριός του το φώναζε, έτρεχε άμέσως κοντά του, σάν σκύλος..."

"Όπως όλα τα ζώα που τα παίρνουν πολύ νοησί από τη μητέρα τους, ό 'Ασπρούλης συνήθεσε τόσο στον κύριό του, ώστε του ήταν άδύνατο να ζήση μακριά του. Τόν ακολουθούσε στο λειβάδι όλες τις ημέρες της έβδομάδος και ήθελε να τον ά, ολονήθη και την Κυριακή στην εκκλησία. Κάποτε, γεμάτο από ήγεια και μεθυσμένο από την άνοψη, άρχιζε να τρέχει, κάνοντας κύκλους γύρω από το Φραγκίσκο, που τους δεικνυε για να μασήσει λίγο ζόχοτο ή να πιη λίγο νερό. Καί ό Φραγκίσκος διασκεδάζε μαζί του, σάν να είχε έναν καλό σύντροφο... Κριβόταν πίσω από τους βράχους και τότε το άρνι ούρλιαζε άπεληπισμένα με μιά φωνή σπαρακτική, μυριόταν όλα τα μέρη για να δη πού βρισκόταν ό κύριός του... Καί, όταν τον άνεκαίλυτε, έπεφτε άπαύου του, λυαίγοντας σχεδόν, τόσο ή φωνή του ήταν γλυκαία..."

Καί ό Φραγκίσκος ήταν ευτυχισμένος. Φαινόταν πολύ περηφανός γι' αυτό... Το πήγαινε στους φίλους του και τους γνωστούς του κα' έξεβίαζε με λυισμό την έξεινάδα του. Του είχε μάθει ένα σοφό γυνάσια. Την Κυριακή των Βαΐων μάλιστα το έμαθε ν' ανασηκωνε στα πιανά του πόδια και να του ζητάη άλάτι...

Τη Μεγάλη Πέμπτη, ή 'Ασπρούλα πήγε και βρήκε το Φραγκίσκο, κρατώντας ένα μεγάλο βιβλίο στα χέρια.

— "Τι είν' αυτό; ρώτησε ό Φραγκίσκος. Κανένα καινούριο συναΐαρι ;"
— "Όχι, όχι, μικρέ μου, το άπάντησε εκείνη. Είνε ένας οδηγός μαγειρικής. Θα τον διαβάσουμε μαζί για να διαλέξουμε τη σάλτσα..."

— "Ποιά σάλτσα ;"
— "Αυτή που θα βάλλουμε γύρω στο άρνι, μικρέ μου..."

"Ήταν έξαιρετικά ευάριστο το διάβασμα αυτό για το Φραγκίσκο... "Ω! να μείνη κοντά στην 'Ασπρούλα επί ώρα, επί πολλή ώρα, και ν' άκούη τη γλυκαία σά βιολή φωνή της και να νοιώθη έπάνου του τα γλυκά της βλέμματα!..."

"Η 'Ασπρούλα βρήκε πολλές συνταγές που θά έκαναν το φαί τους περίφημο... Καί, καθώς έγυριζε τα φύλλα, ό Φραγκίσκος έννοιωσε τα χέρια της ν' αναδίδουν πιο μεθυστικό το άρωμα της πορτοκαλιάς.

— "Τι καλή νοικοκυρά που θά γινόταν αυτή ή χαριτωμένη κοπέλλα!..."
— "...Θά το κάνουμε με γογγύλια!... ελπε στο τέλος ή 'Ασπρούλα. Σου άρέσει έτσι ;..."

— "Άφου σου άρέσει εσένα..."
— "Έχεις έδω γογγύλια ;"
— "Όχι..."

— "Τότε θά φέρω εγώ άπόψε. Καί θά δης τί άωοφο που θά γινη..."
"Η 'Ασπρούλα έφηνε και ξαναγύρισε έπειτα από μιά ώρα μ' ένα καλάνη γεμάτο γογγύλια... Τα καθάρισε άμέσως και του διηγήθηκε διάφορες ιστορίες, έννó το πρόσωπο του Φραγκίσκου χαμογελούσε θάδασκα.

"Ό 'Ασπρούλης έντομεταξύ πηδούσε δόλογρα άπ' τον κύριό του. Λαίμαργο και πονηρός καθώς ήταν, του άρπαζε κάθε τόσο κανένα γογγύλι κα' έπειτα έφηνε χορηγηδόντας..."

— "Δές! έλεγε ό Φραγκίσκος, πόσο του άρέσουν τα γογγύλια!..."
— "Έχεις καλό μαχαίρι για να το σφάζης; σόν ρώτησε έπειτα από λίγο ή 'Ασπρούλα."
— "Ω! όχι..."

— "Τότε θά σου φέρω το μαχαίρι του πατέρα μου..."

— "Πράγματι, κατά το βράδυ του έφερε ένα μαχαίρι, έξαιρετικά άκονισμένο, που έλαμπε τόσο, ώστε τα μπράτσα της 'Ασπρούλας δέν φαινότανον σάν τόσο λευκά μπροστά του..."

— "Λοιπόν, καληνύχτα, Φραγκίσκο! του έλπε. Θά το σφάζης άπόψε, δέν είν' έτσι ;... Χρειάζονται δυό μέρες για να τρυφεράνη το κρέας... Καληνύχτα!..."
— "Καληνύχτα, 'Ασπρούλα!..."

"Ό Φραγκίσκος πήρε το μαχαίρι, πήγε και ήπιε δυό ποτήρια κρασί, τό ένα άπάνου στο άλλο, και διευθύθη προς

το σταύλο, όπου κοιμόταν ό 'Ασπρούλης. Το άρνάκι σηκώθηκε μόλις τον είδε, και έβελασε γλυκά, κυττάζοντας τον κύριό του με τα γλυκά και τρυφερά βλέμματά του.

— "Ω! 'Ασπρούλη!... ετραύλισε ό Φραγκίσκος, άφίνοντας να του πέση το μαχαίρι."

Καί, μη μπορώντας να βαστηχτή παιά, άγκάλιασε το άρνάκι, όπως άγκάλιαζον ένα μικρό παιδί..."

Την άλλη μέρα το πρωί ό Φραγκίσκος σηκώθηκε πολύ νωρίς. Μέτρηση και ξαναμέτρηση τα λεπτά που είχε κρυμμένα σε μιά γωνιά του μπαούλου του κα' άπομεινε επί ώρα σκεφτικός, έννó ό 'Ασπρούλης χορηγηδούσε δόλογρα του.

"Έπειτα ό χωρικός πήρε έξη άσμημένα τάλληρα, ένα πανέρι και τράβηξε γρήγορα-γρήγορα από γειτονικό χωριό, άπ' όπου ξαναγύρισε έπειτα από δυό ώρες. Σχεδόν συγχρόνως όμως μ' αυτόν έφτασε και ή 'Ασπρούλα."

— "Καλημέρα, Φραγκίσκο, του έλπε. Τελείωσε ;"
— "Τελείωσε... ναί..."
— "Τό εσφαζεις μόνος σου ;"
— "Ναί... ναί... Κυττάζε λοιπόν!... Δέν είνε ώραίο ;..."

ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο Χριστός (Τού Λεονάρδου Ντά Βιντσι)

Καί της έδειξε το καλάνη του που ήταν γεμάτο κρέας.

— "Ωραία, ελπε ή 'Ασπρούλα. Είσαι άντρας, Φραγκίσκο, άφου τό εσφαζεις... Στ' αλήθεια, χθές δέν θά το πίστευα πως θά είλες τόσο θάρρος..."

"Ό Φραγκίσκος χαμήλωσε το κεφάλι. "Έτρεμε κάτω από τα βλέμματα της νέας κόρης που δέν εξέταζαν έρευνητικά."

"Έξαινα ένα βέλασμα άντήχησε πίσω από την πόρτα."
— "Ω! φώναζε ή 'Ασπρούλα."

Καί άνοιξε την πόρτα. "Άμέσως το άρνι μπήκε μέσα και άνορθώθηκε στά πιανά του πόδια, όπως έκανε συνήθως όταν ήθελε άλάτι..."

— "Είνε πολύ δυνατό για σένα! φώναζε ή χωρική σφάζοντας στα γέλια. "Ω! λά! λά! λά!..."

"Ακούγοντας τα ζωηρά γέλια της ένας χωρικός που περνούσε άπ' έξω, μπήκε μέσα."

Τότε ή 'Ασπρούλα του έλπε, κρατώντας λιγωμένη τα πλευρά της :
— "Τι βλάκας!... Πήγαι κα' άγρόσως κρέας άπ' το χωάστη, επειδή δέν τολμούσε να σφάζη το άρνι του..."

Τότε ό Φραγκίσκος έγινε κατάχλωμος. Τα χέρια του τρεμούλιασαν και τα μάτια του πετάξαν δυό άστραλάς. "Ή ντροπή του έπνιγε..." "Ένοιωσε την ανάγκη ν' άποκαταστήση τόν έαυτό του άμέσως..."

"Άρπαξε το μαχαίρι του με χέρι νευρικό και το βύθηκε στον λαμάτο του άρνου, του όποιου το τελευταίο βέλασμα άντήχησε παραπονευτικό, άλείφως παραπονευτικό..."

Την άλλη μέρα, τρώγοντας το άρνι μαζί με την 'Ασπρούλα, ό Φραγκίσκος πρόσεξε ότι ή συντροφιά του δέν είχε πια γλυκαία ή φωνή σάν του βιολιού, ούτε τα χέρια λευκά σάν τα λουλουδία της πορτοκαλιάς...

Δέν την αγαπούσε παιά...
JEAN RAMEAU

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ ΜΙΑ ΑΠΟΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΙΝΤΟΚ

Κάποτε ό περίφημος λωποδότης και κατόπιν διευθυντής της 'Αστουνομιάς Παρισίων Βιντόκ, θέλοντας να ξεφύγη από τις άγαραίες τών κατέργων, άπεράσιε να υποκριθί τόν άρρωστο. Αυτό δέν του ήτανε και πολύ δύσκολο. "Ήξερε διας τας μεθόδους για να προσκαλή πυρετό, να πριζεται ή να παρουσιάση ψεύτικες πληγές."

"Έβαλε λοιπόν στο κεφάλι του κάποια άλοιφή και τό έκανε να πρησθή και να λάδη διαστάσεις τυμανιαίας. 'Ό γυρίζοντας τών κατέργων, μόλις τόν είδε σε τέτοια κατάσταση, μήν μπορώντας να καταλάβη από τί έπασχε, τάχως και διάταξε να τόν μεταφέρουν άμέσως στο νοσοκομείο."

"Αλλά και οι γιατροί του νοσοκομείου δέν μπορούσαν να ξεπηγήσουν την άρρώστια του. Συνεκάλεσαν μάλιστα ιατρικό συμβούλιο και έγνωμάτευσαν ότι είχε προσβληθί από... ύδροσκια του έγκεφάλου!"

Την πρώτη νύχτα που πέρασε στο άπομονωτήριο του νοσοκομείου, ό Βιντόκ κατόρθωσε να κλέψη τα ρούχα της αδελφής του έλέους, ή ό-κλιόν τόν έπεριποιετο και, μετεμριμεμένος έτσι, έ-

δραπέτευσε.

Στό δρόμο συνάντησε έναν αγαδό έφημέριο, ό όποιος του έκανε τό τραπέζι και ό όποιος, στο τέλος, παρεκάλεσε την αγία αδελφή να τόν μνημονεύη στις προσευχές της!...

